

Start preventie melkziekte al in tweede helft lactatie

TEKST EN BEELD: ERNA VAN BUTZELAAR

Rond het afkalven kreeg ruim een kwart van de melkkoeien op het praktijkcentrum Zegveld last van melkziekte. "Een veel te hoog percentage", beseft Gerrit van der Wel van het praktijkcentrum. Intussen is aan het probleem gewerkt door er voor te zorgen dat de dieren in voldoende conditie de droogstand ingaan. De aanpak werd gericht op de tweede helft van de lactatie.

De specifieke bedrijfsomstandigheden liggen aan de basis van het probleem. Het praktijkcentrum Zegveld ligt volledig op veengrond. Hierop kan alleen gras worden verbouwd. Het ruwvoerrantsoen bestaat dan ook volledig uit gras. "We hebben bovendien nogal wat koeien die in het najaar afkalven. De droge koeien lopen buiten en vreten dus najaarsgras tijdens de droogstand. We moeten er dan ook voor zorgen dat ze in voldoende conditie de droogstand ingaan. Daar schortte het in het verleden aan. We zien nu ook dat de koeien een vlakker conditiecurve vertonen", aldus Karel van Houwelingen.

Om de conditie te bewaken zijn verschillende maatregelen genomen. "We wegen de koeien regelmatig en de conditie wordt gescoord. Daarbij is het belangrijk dat je de koeien goed kent", verklaart Gerrit.

Ook het graslandmanagement werd grondig aangepast. Voorheen gingen de koeien al in een perceel gras bij een productie van 1.500 kg DS per hectare. "Nu wachten we langer. De koeien gaan pas bij 1.700 tot 2.000 kg DS het weiland in. Dat drukt bovendien het ureumgehalte."

Op het bedrijf worden geen bijproducten gevoerd. Gerrit: "We beschikken zelf over veel gras. Snijmaïs verbouwen op veengrond is onmogelijk. Bijproducten zijn duur, vragen meer arbeid en zijn niet altijd leverbaar. Wel hebben we het krachtvoer aangepast. In plaats van een standaardbrok is nu gekozen voor een brok met meer bestendig zetmeel."

Ook wordt tijdens de lactatie nu meer krachtvoer gegeven dan voorheen. "Hierdoor is de melkproductie gestegen én de koeien hebben een betere conditie bij het droogzetten; bijspijkeren in de droogstand is niet meer nodig. Voorheen gaven we de koeien voor het afkalven 2 kg brok. Daar zijn we mee gestopt", geeft Karel aan, "en ook deze maatregel draagt bij aan de verbeterde resultaten."

Hoewel het rantsoen volledig uit vers gras en kuilgras bestaat, beschikt het praktijkcentrum toch over een voermengwagen. "Die komt bij ons volledig tot z'n recht. De eerst twee sneden zijn van voldoende kwaliteit, maar daarna wordt de kwaliteit er niet altijd beter op." Bovendien beschikken we over 10 hectare natuurgras. Dat is heel goed inpasbaar in het rantsoen op ons bedrijf. Natuurgras heeft veel structuur. Door de vele kruiden en andere grassoorten is het ook smakelijk. Door gebruik te maken van een voermengwagen kunnen we de kuilen van verschillende kwaliteit plus het natuurgras zodanig mengen dat een constantere kwaliteit voer ontstaat dat bovendien ook nog smakelijk is." Gerrit benadrukt dat het aanrijden van de kuil extra aandacht krijgt in Zegveld. "We rijden zeker een uur extra aan. Het gras dat je hebt, daar moet je zuinig op zijn." De melkkoeien

worden heel ruim gevoerd; er is immers genoeg. Wat na een dag niet opgegeten is wordt voor de droge koeien geschoven. "We zorgen er natuurlijk wel voor dat de kwaliteit en smakelijkheid dan nog wel ruim voldoende is. Wat de droge koeien vervolgens laten liggen, voeren we af. De droge koeien lopen in een deel van de ligboxenstal zodat deze werkwijze goed binnen onze bedrijfsvoering past." Daarnaast is de huisvesting tijdens het afkalven veranderd van krappe afkalfstal naar een strohok. "Hierdoor is de stress duidelijk verminderd."

Alle aanpassingen hebben ertoe geleid dat het aantal gevallen van melkziekte flink is teruggedrongen. Karel van Houwelingen: "Momenteel hebben we nog zo'n 5 % melkziektegevallen. We zijn er nog niet, maar we zitten op de goede weg."

Bedrijfsprofiel

- De 110 melkkoeien op het praktijkcentrum Zegveld (Utrecht) produceren gemiddeld 10.300 kg melk met 3,90 % vet en 3,40 % eiwit. De gemiddelde leeftijd is 4,10 jaar.
- De intensiteit is 13.000 kg melk per hectare. Op de 61 hectare beschikbare grond bestaat volledig uit grasland. De grondsoort is veen met een 7 meter dik veenpakket.
- De mest wordt volledig ten behoeve van het eigen bedrijf benut. Het ureumgehalte is 25 op jaarbasis.

